

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

02 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir

Judecători – Țurcan Anatolie, Toma Nadejda, Cobzac Elena și Boico Victor,

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 februarie 2020, în cauza penală în privința inculpatei

Bobeico Inna xxx, născută la xxx, originară din xxx și domiciliată xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 03.07.2019 - 08.10.2019;

Instanță de apel: 28.10.2019 - 26.02.2020;

Instanță de recurs: 10.07.2020 - 02.02.2021.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 08 octombrie 2019, *pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală*, Bobeico Inna a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art.146 Cod penal, cu aplicarea prevederilor art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, la 2 ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar pentru femei de tip semiînchis.

Potrivit art.90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei pentru perioada de probațiune de 1 an 6 luni.

S-a trecut în contul statului cheltuielile de judecată în sumă de 46 103 lei, cu titlu de cheltuieli pentru efectuarea expertizelor judiciare.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, Bobeico Inna a săvârșit omorul în stare de afect survenită în mod subit, provocată de acte de violență și de insulte grave, precum și de alte acte ilegale și imorale ale victimei, în următoarele circumstanțe: așa ea, la 05 martie 2019, aproximativ la ora 22.10 min., se afla la domiciliul situat pe adresa xxx, împreună cu soțul său Boaghe Adrian, cu care conviețuiau împreună, ultimul fiind, potrivit art.133¹ lit. a) din Codul penal, membru de familie al acesteia. La un moment dat, Boaghe Adrian, fiind în stare agresivă și aflându-se în stare de ebrietate alcoolică, a provocat o ceartă cu Bobeico Inna, a insultat-o cu cuvinte necenzurate și i-a aplicat acte de violență. Astfel, în rezultatul acestor acțiuni, la Bobeico Inna în mod subit a apărut tensiune emoțională de geneză cumulativă de intensitate puternică, care a avut o influență asupra conștiinței și comportamentului ultimei în situația creată de Boaghe Adrian și dispunând de un cuțit, adică obiectul special adaptat pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății, intenționat i-a aplicat lui Boaghe Adrian o lovitură cu cuțitul în regiunea cutiei toracice pe stânga lateral, organ

de importanță vitală în urma căreia ultimul a decedat pe loc. În rezultatul acestor acțiuni a lui Bobeico Inna, potrivit raportului de expertiză judiciară nr.201903C0561 din 05.04.2019, moartea victimei Boaghe Adrian a survenit în rezultatul hemoragiei interne, cauzată de plagă înțepat-tăiată a toracelui cu penetrare și lezarea pulmonului stâng, care a fost produsă prin acțiunea traumatică cu un obiect plat înțepător - tăietor care are legătură cauzală directă cu survenirea decesului.

Prima instanță a calificat acțiunile lui Bobeico Inna, conform art.146 Cod penal, potrivit indicilor: ” omorul săvârșit în stare de afect survenită în mod subit, provocată de acte de violență și de insulte grave, precum și de alte acte ilegale și imorale ale victimei”.

3. Procurorul a contestat cu apel sentința solicitând casarea parțială a acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Bobeico Inna să fie condamnată în baza art.146 Cod penal, cu aplicarea prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală, la 3 ani 4 luni închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar pentru femei de tip semiînchis, sub supravegherea medicului psihiatru. Încasarea din contul inculpatei Bobeico Inna, în beneficul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 46 103 lei cu titlu de cheltuieli pentru efectuarea expertizelor judiciare.

În motivarea apelului acuzarea a invocat că, potrivit de art.61 Cod penal, pedeapsa este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnatului cât și a altor persoane.

Reieșind din cele expuse, procurorul consideră că pedeapsa aplicată în privința inculpatei nu este echivalentă cu acțiunile ilegale a inculpatei Bobeico Inna.

Într-o atare situație, a reținut că Bobeico Inna, fiind mamă cu un copil minor, nu s-a gândit despre viața copilului său în general și a comis această crimă, și după comiterea infracțiunii prezintă circumstanțele cauzei în așa mod, că are grijă de copilul său, iar în realitate nu a făcut nici un pas real pentru redresarea situației în familie.

Astfel, consideră că, pedeapsa stabilită în privința inculpatei Bobeico Inna prin sentința din 08.10.2019, nu va atinge scopul pentru reeducarea inculpatei și nici nu va avea un efect pozitiv în societate din cauză, că este prea blândă.

De asemenea, a notat că prima instanță a dispus trecerea cheltuielilor de judecată în sumă de 46 103 lei cu titlu de cheltuieli pentru efectuarea expertizelor judiciare în contul statului. Însă, afirmă că în ședința de judecată faptul insolvabilității inculpatei Bobeico Inna nu a fost stabilit, cum nu a fost stabilit faptul, că plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținere. Totodată, a remarcat că Bobeico Inna a fost asistată de către un apărător cu care a încheiat un contract, ultima nu a folosit serviciile unui apărător din contul statului, astfel nu a fost dovedit faptul, că nu are surse bănești pentru încheierea contractului cu un avocat. În acest context, situația materială cet. Bobeico Inna îi permite de achita și suma cheltuielilor judiciare.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 februarie 2020, apelul declarat a fost respins ca nefondat și menținută fără modificări sentința.

4.1. În motivarea soluției pronunțate instanța de apel a indicat că, analizând și apreciind sistemul de acte și documente acumulate și administrate în cadrul urmăririi penale prin prisma art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și utilității lor au fost apreciate ca fiind dobândite cu respectarea normelor de procedură, fiind concludente, pertinente și utile, care coroborează între ele și indică indubitabil la vinovăția inculpatei Bobeico Inna în comiterea infracțiunii prevăzute de

art.146 Cod penal.

Subsecvent, instanța de apel consideră că nu pot fi reținute argumentele procurorului, or instanța de judecată a ținut cont, la stabilirea categoriei și a măsurii de pedeapsă inculpatei Bobeico Inna, de toate circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei, și anume: de caracterul prejudiciabil al infracțiunii, de personalitatea dânzei, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării ei, de persoana acesteia.

4.2. În această ordine de idei, instanța de apel a stabilit că la numirea tipului și măsurii de pedeapsă inculpatei, instanța de fond a reiterat prevederile art.art.6, 7, 61, 75 - 78 Cod penal și le-a aplicat corespunzător. Totodată, instanța de apel, la individualizarea, stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatei, a ținut cont de prevederile art.art.7, 61, 75 Cod penal și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celei vinovate, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acesteia precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatei.

A explicat că, cuantumul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește având în vedere persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatei până sau după săvârșirea infracțiunii, deci este vorba de personalitatea infractorului.

Pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel încât inculpata să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

A remarcat că, la caz, componența de infracțiune prevăzută de art.146 Cod penal, prevede pedeapsa cu închisoare de până la 5 ani. Instanța de apel a mai relevat că, în conformitate cu art.16 alin.(4) Cod penal, infracțiunea comisă de către Bobeico Inna face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave, fiind comisă cu intenție directă de persoana vinovată.

Drept circumstanțe atenuante în baza art.76 lit. a), g) Cod penal, la examinarea cauzei și la stabilirea pedepsei în privința inculpatei au fost apreciate: săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave și ilegalitatea sau imoralitatea acțiunilor victimei, dacă ele au provocat infracțiunea.

Instanța de apel a indicat că, recunoașterea vinovăției de către inculpată care atrage incidența procedurii simplificate, nu poate fi valorificată ca o circumstanță atenuantă judiciară prevăzută de art.76 alin.(1) lit. f) Cod penal, deoarece ar însemna că aceleiași situații de drept să i se acorde o dublă valență juridică.

Careva circumstanțe agravante în baza art.77 Cod penal, la examinarea cauzei și la stabilirea pedepsei inculpatei nu au fost stabilite.

De asemenea, a reținut că la stabilirea pedepsei, instanța de judecată a ținut cont și de personalitatea inculpatei, și anume, că acesta a recunoscut vinovăția în comiterea faptei imputate și a conlucrat activ cu organele de urmărire penală, se căiește sincer de cele comise.

Instanța de apel a relevat că, ținând cont de gradul prejudiciabil al infracțiunii, de necesitatea de apărare împotriva comiterii a astfel de infracțiuni, reținând faptul că aplicarea pedepsei trebuie să contribuie la corectarea inculpatei, consideră că corectarea și reeducarea inculpatei este posibilă prin aplicarea în privința inculpatei Bobeico Inna a unei pedepse sub formă de închisoare.

Totodată, instanța de apel a specificat că excluderea prevederilor art.90 Cod penal,

în speța dedusă judecății nu este oportună, or ținând cont de gradul de pericol redus al faptei și de repercusiunile pe care le-ar avea asupra inculpatei și familiei sale o condamnare cu executare la închisoare, ținând cont de starea familială, prezența copilului minor la întreținere, instanța de apel nu consideră rațional ca inculpata să execute pedeapsa cu închisoare în penitenciar și, în acest sens, a dispus suspendarea executării pedepsei aplicate inculpatei, în temeiul prevederilor art.90 alin.(1) Cod penal.

Instanța de apel a conchis, reieșind din caracterul și gradul prejudiciabil al faptei comise de inculpată, de personalitatea acesteia și dorința de reabilitare socială grabnică, aceste măsuri de constrângere statală vor constitui un mijloc eficient și suficient de corectare și reeducare a inculpatei, precum și de prevenire a săvârșirii altor infracțiuni, cauzându-i în același timp unele lipsuri și restricții ale drepturilor în limite rezonabile și proporționale, pentru atingerea scopului pedepsei penale.

4.3. Pe de altă parte, instanța de apel nu a reținut ca fiind întemeiată solicitarea procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatei.

În acest sens, a specificat că este obligația pozitivă a statului de a colecta probe necesare în vederea constatării faptei penale, identificării făptuitorului și implicit, asumarea cheltuielilor aferente procesului din contul statului.

Instanța de apel a explicat că, în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată, la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat, or, potrivit art.227 alin.(1), (3) și art. 229 alin.(1) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuieli suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, în vederea demonstrării vinovăției inculpaților în comiterea infracțiunilor imputate, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Mai mult, prevederile alin.(3) al art.75 din Legea nr. 68 din 14.04.2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, stipulează expres că, în cauzele penale, cheltuielile, pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art.142 alin.(2) din Codul de procedură penală.

Astfel, instanța de apel a reținut că potrivit prevederilor art.142 alin.(2) Cod de procedură penală, părțile, din inițiativă proprie și pe cont propriu, sunt în drept, prin intermediul organului de urmărire penală, al procurorului sau al instanței de judecată, să înainteze instituției publice de expertiză judiciară/biroului de expertiză judiciară o cerere privind efectuarea expertizei judiciare pentru constatarea circumstanțelor care, în opinia lor, vor putea fi utilizate în apărarea intereselor lor.

În circumstanțele invocate, instanța de apel a enunțat că se impune soluția legală de a respinge cerința procurorului de a încasa cheltuielile judiciare suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare din contul inculpaților și de a trece cheltuielile în cauză în contul statului.

5. Procurorul, în temeiul pct.6), 10) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia, solicitând casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, într-un alt complet de judecată.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția în partea individualizării pedepsei, or această soluție este neîntemeiată, inculpatei fiindu-i aplicată o pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale, inclusiv decizia fiind atacată și în partea ce ține de neîncasarea cheltuielilor de judecată, erori de drept care pot fi reparate, doar prin casarea parțială a deciziei.

Potrivit pct.14 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 „ Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”, una din chestiunile de drept pe care trebuie să le soluționeze instanța de apel este: dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just.

Din partea motivată a deciziei, acuzarea a constatat că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate de către procuror în apel, ignorându-le la emiterea deciziei.

A remarcat că, pronunțând o decizie de condamnare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pentru comiterea unei infracțiuni cu un grad de prejudiciabilitate sporit, fiind periclitată ordinea de drept, nu a fost atins scopul principal și anume prevenirea de comitere de noi infracțiuni de către inculpat sau de către alte persoane.

A reținut că, dispoziția art.90 Cod penal, obligă instanțele să indice în hotărâri, motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei. Potrivit aceleiași norme, stabilirea pedepsei cu suspendarea condiționată a executării, se admite numai luând în considerație personalitatea vinovatului în cazul existenței circumstanțelor atenuante, legate de scopul, motivele, rolul vinovatului și comportamentul acestuia până la săvârșirea infracțiunii, în timpul și după săvârșirea acesteia.

În acest context, a constatat, că decizia adoptată în cauza lui Bobeico Inna, la motivarea stabilirii pedepsei contravine prevederile art.394 alin.(2) pct.3) Cod de procedură penală, deoarece ea nu cuprinde motivele de aplicare a pedepsei cu suspendare condiționată a executării ei.

De asemenea, acuzarea a criticat soluțiile adoptate de către ambele instanțe de judecată și în partea ce ține de respingerea solicitării procurorului privind încasarea integrală a cheltuielilor de judecată, or, la examinarea prezentei cauze, procurorul a invocat necesitatea încasării de la inculpata Bobeico Inna, în beneficiul statului cheltuielile judiciare suportate în legătură cu efectuarea expertizelor judiciare în cauza penală, suma totală a acestora constituind 46 103 lei.

Mai mult, acuzarea a remarcat că efectuarea cheltuielilor de judecată într-o cauză penală este provocată de săvârșirea infracțiunii, care evident impune desfășurarea urmăririi și judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o, ca urmare cheltuielile judiciare sunt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind fapta sa infracțională, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat.

Cheltuielile judiciare suportate de stat se confirmă prin efectuarea raportului de expertiză medico-legală nr.201903C0561 din 05.04.2019, raportului de expertiză medico-legală criminalistică nr.201908M0035 din 29.03.2019, raportului de expertiză dactiloscopică nr.34/12/l-R-918 din 25.03.2019, raportului de expertiză biologică nr.20190500091 din 26.03.2019, raportului de expertiză psihiatrică în staționar nr.201936S0055 din 30.05.2019, raportului de expertiză psihologică nr.06 din 30.04.2019.

Suplimentar, acuzarea a elucidat faptul că, prin Legea nr.316 din 22.12.2017 (publicată în Monitorul Oficial nr.40-47/108 din 09.02.2018), alin.(2) art.143 Cod de procedură penală a fost abrogat - prin ce se atestă intenția legiuitorului, de a pune cheltuielile judiciare în sarcina inculpatului.

6. Judecând recursul declarat în baza materialelor dosarului și în raport cu motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Conform art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs,

judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

În conformitate cu prevederile art.art.414-417 Cod de procedură penală, instanța de apel, urma să soluționeze paralel cu starea de fapt și chestiunile de drept, inclusiv: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal, au fost corect aplicate.

În corespundere cu art.384 alin.(3) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Potrivit art.417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul penal reține că, acuzarea invocă ca temeiuri de casare a deciziei instanței de apel pct.6), 10) alin.(1) art. 427 Cod de procedură penală, potrivit cărora o hotărâre a instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept în cazul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Cu referire la cele ce preced, Colegiul penal lărgit consideră că instanța de apel, la stabilirea pedepsei inculpatei, a ținut cont în deplină măsură de prevederile art.art.75, 76 Cod penal, precum și art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, însă nu și-a motivat soluția privind individualizarea executării pedepsei în privința inculpatei și nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept.

Discordanța între cele reținute de instanță și conținutul real al circumstanțelor cauzei, precum și ignorarea unor aspecte evidente, au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature.

La caz, instanța de recurs constată disonanța argumentelor reținute de către instanța de apel în decizia motivată privind aplicarea art.90 Cod penal în coraport cu circumstanțele prezentei spețe, și anume „... ținând cont de gradul prejudiciabil redus al faptei; ... dorința de reabilitare socială grabnică”.

În acest context, instanța de recurs amintește că, potrivit prevederilor art.75 Cod penal, prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele stabilite de lege de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Luând ca bază aceste prevederi ale legii penale și soluționând chestiunea cu privire la vinovăția inculpatului, de jure și de facto, instanța de judecată urmează să constate dacă s-au confirmat sau nu temeiurile prevăzute de legea penală pentru a-l supune pe inculpat răspunderii penale și decide asupra cuantumului pedepsei care urmează a i se stabili acestuia.

Pedeapsa aplicată infractorului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată corect, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, prevăzute de art.61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și în limitele fixate în partea specială.

Aplicarea unei pedepse inechitabile poate avea drept consecință violarea drepturilor omului protejate de Convenția Europeană.

Colegiul penal remarcă aici că, principalele elemente de care judecătorul (sau completul de judecată), trebuie să țină seama de fiecare dată când soluționează cauza penală și când alege categoria de pedeapsă conform normelor generale prevăzute în art.art.62-71 Cod penal, sunt termenul și mărimea acesteia conform limitelor fixate în articolul respectiv al Părții speciale a Codului penal.

Limitele pedepsei, prevăzute în partea specială, sunt determinate de încadrarea juridică a faptei și reflectă gravitatea infracțiunii săvârșite.

Gravitatea acesteia constă în modul și mijloacele de săvârșire a faptei, de scopul urmărit de împrejurările în care fapta a fost săvârșită, de urmările produse sau care urmau a se produce.

Termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește având în vedere persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului până sau după săvârșirea infracțiunii.

Aceste criterii generale și speciale privind individualizarea pedepsei sau valorificat anume în această ordine, fiind stabilit inculpatei termenul de pedeapsă, prevăzut de art.146 Cod penal

Ulterior, după individualizarea pedepsei și stabilirea duratei și cuantumului acesteia, în cazul stabilirii pedepsei închisorii, continuă operațiunea de individualizare, dar sub aspectul de executare a pedepsei deja stabilite, prin numirea tipului de penitenciar și soluționarea chestiunii dacă pedeapsa stabilită inculpatului trebuie să fie executată real ori, sub raportul personalității acestuia de a se corecta și reeduca, poate fi formulată concluzia că scopul pedepsei se poate atinge și prin aplicarea suspendării executării pedepsei în privința vinovatului pe o perioadă de probațiune stabilit de instanța de judecată.

Pe cale de consecință, raportat la considerentele expuse supra, Colegiul penal remarcă că aplicarea prevederilor art.90 Cod penal – suspendarea condiționată a executării pedepsei, nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a demonstra că infracțiunea săvârșită de ea este un incident în viața acesteia.

Prin urmare, în sensul legii, în afară de motivele care au servit temei pentru stabilirea pedepsei principale, instanța trebuie să dea o motivare suplimentară, din care considerente a concluzionat că inculpatul nu este rațional să execute real termenul pedepsei stabilite.

Analizând condițiile în care poate fi acordată suspendarea executării pedepsei, rezultă că aceasta nu este un drept al inculpatului, ci o facultate a instanței de judecată, care este liberă să aprecieze dacă este sau nu cazul să o acorde.

La caz, din actele dosarului se constată că inculpata a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă, cu un grad prejudiciabil sporit, prin ce a fost periclitate ordinea de drept.

Conform art.90 alin.(1) Cod penal, la stabilirea pedepsei închisorii pe termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele

cauzei și de persoana celui vinovat, poate ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită și poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai de cât în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune.

Mai mult, Colegiul penal lărgit explică că la stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei de către instanța de judecată, într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu pericolozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii:

- împrejurările și modul de săvârșire a infracțiunii, precum și mijloacele folosite;
- starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită;
- natura și gravitatea rezultatului produs sau a altor consecințe ale infracțiunii;
- motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit;
- conduita după săvârșirea faptei și în cursul procesului penal;
- nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială etc.

La caz, așa cum rezultă din textul deciziei instanței de apel, aceasta a motivat dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei aplicate inculpatului menționând doar că inculpatul se poate îndrepta fără a executa real pedeapsa închisorii, ceea ce se consideră de către instanța de recurs drept o concluzie insuficient motivată, care nu poate fi menținută.

Astfel, Colegiul penal lărgit reține că, instanța de apel la capitolul individualizării executării pedepsei inculpatei Bobeico Inna, nu a explicat care sunt motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei.

Pe de altă parte, din conținutul recursului rezultă că, partea acuzării critică decizia instanței de apel și în partea ce ține de faptul că instanța de apel a menținut sentința prin care a fost respinsă solicitarea acuzatorului de stat, privind încasarea de la Bobeico Inna a cheltuielilor judiciare în beneficiul statului, în sumă de 46 103 lei.

Prin urmare, se reține că procurorul solicită încasarea de la Bobeico Inna a cheltuielilor judiciare în beneficiul statului, în sumă totală de 46 103 lei, formată în rezultatul efectuării rapoartelor de expertiză judiciară nr. 201903C0561 din 03.04.2019 (Vol. I, f.d.52-55); nr. 201908M0035 din 99.03.2019 (Vol. I, f.d.62-66); nr. 201902P0723 din 06.03.2019 (Vol. I, f.d.74-75); nr. 201905O0091 din 26.03.2019 (Vol. I, f.d.101-108); nr.201935A0144 din 04.04.2019 (Vol. I, f.d.117-120); nr.201936S0055 din 30.05.2019 (Vol. I, f.d.135-141); nr.06 din 30.04.2019 (Vol. I, f.d.151-173).

Colegiul penal lărgit atestă că, la soluționarea chestiunii cu privire la încasarea sau neîncasarea din contul inculpatei Bobeico Inna a cheltuielilor judiciare, ce țin de efectuarea expertizelor judiciare, instanța de apel făcând trimitere la prevederile art.art.229 alin.(1), (3), 227 alin.(3), 143 Cod de procedură penală, art.art.2, 75 alin.(3) a Legii nr.68 din 14.04.2016, „Cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar”, a omis faptul că prin Legea nr.316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018 (publicată în Monitorul Oficial cu nr.40-47 art.108 din 09.02.2018), a fost abrogat alin.(2) art.143 Cod de procedură penală, care prevedea că, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin.(1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

Totodată, se reține că alin.(1) art.143 Cod de procedură penală, prevede cazurile când expertiza judiciară se dispune și se efectuează în mod obligatoriu, care în același timp corespunde situației din speță, deoarece pentru a stabili cauza morții, caracterului vătămărilor integrității corporale, stării psihice a inculpatului – în cazurile în care apar îndoieli cu privire la starea de responsabilitate, era necesară efectuarea unei expertize.

Deci, reieșind din concluziile expuse de către instanța de apel în motivarea soluției adoptate, Colegiul penal lărgit constată că, aceasta dispunând menținerea sentinței prin care a fost respinsă ca neîntemeiată solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 46 103 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare, nu a ținut cont în deplină măsură de prevederile legislației procesual penale, adoptând o soluție pripită.

Generalizând cele expuse supra, Colegiul penal lărgit constată că, în speța discutată și-a găsit confirmare temeiurile prevăzute în art.427 alin.(1) pct.6), 10) Cod de procedură penală, „hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și s-au aplicate pedepse individualizate contrar prevederilor legale”, ceea ce duce la casarea parțială a deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La noua rejudecare a cauzei, instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art.414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate și să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală, ținând cont de motivele expuse în pct.6 din prezenta decizie.

7. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

d e c i d e :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, în cauza penală în privința lui *Bobeico Inna xxx*, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 februarie 2020, în latura penală în partea stabilirii pedepsei și a cheltuielilor judiciare, dispune rejudecarea cauzei în această parte, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În rest, dispozițiile deciziei atacate se mențin.

Decizia nu se supune căilor de atac în partea dispusă rejudecării, în rest este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 04 martie 2021.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Toma Nadejda

Cobzac Elena

Boico Victor